การเขียนบทความวิจัยเพื่อพิมพ์เผยแพร่ในวารสารวิชาการ
Guidelines for Writing a Research Article for Publishing in Academic Journal

กาสัก เต๊ะขันหมาก*
Kasak Tekhanmag

บทคัดย่อ

การนำเสนอบทความวิจัยเพื่อพิมพ์เผยแพร่ในวารสารวิชาการระดับชาติหรือนานาชาติถือว่าเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของอาจารย์มหาวิทยาลัย ซึ่งนอกจากจะทำให้ได้พัฒนาศักยภาพของตนเองอยู่ตลอดเวลา และเป็นการสร้างความมั่นใจว่านักศึกษาจะได้รับผลงานที่มีประสิทธิภาพสูงขึ้นเรื่อยๆ แล้วยังเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาองค์ความรู้ที่เป็นหลักฐานเชิงประจักษ์ว่ามหาวิทยาลัยหรือองค์กรนั้นเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้สู่ระดับชาติและนานาชาติอีกด้วย

บทความวิจัยเป็นเอกสารทางวิชาการประเภทเดียวกับรายงานการวิจัย โดยเป็นความเรียงที่นำองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยมาประมวลในรูปแบบที่สามารถนำเสนอให้เข้าใจได้ง่ายและรวดเร็วในประเด็นต่างๆ ของการวิจัย ดังนั้นการเขียนบทความวิจัยที่มีคุณภาพ นอกจากจะต้องเริ่มจากการมีงานวิจัยที่มาจากความสามารถของตนเองและเป็นงานวิจัยที่มีคุณภาพแล้ว ต้องมีความทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์ และต้องผ่านการตรวจสอบเนื้อหา สาระและรูปแบบการจัดพิมพ์ตามเกณฑ์มาตรฐานของวารสารแต่ละฉบับ จะต้องมีวิธีการ เทคนิคการเขียน และใช้ภาษาที่ถูกต้อง ให้ยาวพอที่จะครอบคลุมสาระสำคัญ แต่สั้นพอที่จะทำให้น่าสนใจ

คำสำคัญ: บทความวิจัย, วารสารวิชาการ

* รองศาสตราจารย์ ดร. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี, tkasak@hotmail.com

Abstract

One of the primary responsibilities of a university lecturer was writing a research article for publishing in national or international academic journal. Not only for improving academic potential constantly, but also building a trustworthiness towards students that they will surely receive a better efficient accomplishment. Moreover, broadening academic potential is empirically crucial for learning organization that prioritizes learning into national and international communities.

Research article and research report are often used interchangeably. Research article consists of a combination of systematical essays that have a comprehensible format. Therefore, writing the quality and efficient research article requires self-competency of the researcher, adequate understanding, and relevance to the modern knowledge publishing. Also, it is demanded that the paper must be submitted to peer-reviewers in order to fine-tune a content and knowledge accuracy. For the writing composition, the paper must be strictly written according to publisher's formats and requirements such as writing technique and appropriate language that the length is not either too short or long and the overall must be interesting.

Keywords: Research Article, Academic Journal

บทนำ

การนำเสนอบทความวิจัยเพื่อพิมพ์เผยแพร่ในวารสารวิชาการระดับชาติหรือนานาชาติ ถือว่าเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของอาจารย์มหาวิทยาลัยและผู้ที่ทำงานในวิชาชีพต่างๆ ซึ่งนอกจากจะทำให้อาจารย์และผู้ที่ทำงานในวิชาชีพนั้นๆ ได้พัฒนาศักยภาพของตนเองอยู่ตลอดเวลา (เก่งขึ้น มีศักยภาพในวิชาชีพเพิ่มขึ้น ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น) แล้ว ยังเป็นการสร้างความมั่นใจว่านักศึกษาหรือผู้รับบริการจะได้รับผลงาน/บริการที่มีประสิทธิภาพสูงขึ้นเรื่อยๆ และยังเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาองค์ความรู้ที่เป็นหลักฐานเชิงประจักษ์ว่ามหาวิทยาลัยหรือองค์กรนั้นเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (learning organization) สู่ระดับชาติและนานาชาติอีกด้วย

การเขียนบทความวิจัยที่มีคุณภาพนั้น นอกจากจะต้องเริ่มจากการมีงานวิจัยที่มาจากความสามารถของตนเอง และเป็นงานวิจัยที่มีคุณภาพด้วย แล้วจะต้องมีวิธีการเขียนที่ถูกต้อง ใช้เทคนิคการเขียนและใช้ภาษาที่ถูกต้องด้วย ซึ่งแอดดี แคร์โรลล์ (Addy Carroll) (อ้างถึงใน วิชัย โชควิวัฒน์, 2554, หน้า 100-101) ที่เสนอว่าให้ใช้หลักมินิสเกิร์ต (miniskirt) กล่าวคือ “ยาวพอที่จะครอบคลุมสาระสำคัญ แต่สั้นพอที่จะทำให้น่าสนใจ” (long enough to cover important parts, but short enough to be interesting)

ปองปรารถน์ สุนทรเภสัช (2554) ได้เสนอระดับคุณภาพของบทความวิจัยว่ามีอยู่ด้วยกัน 3 ระดับ เรียงจากน้อยไปหามาก ได้แก่

1. ระดับดี คือ เป็นบทความวิจัยที่มีเนื้อหาสาระทางวิชาการถูกต้องสมบูรณ์และทันสมัย มีแนวคิดและการนำเสนอที่ชัดเจน เป็นประโยชน์ต่อวงวิชาการ

2. ระดับดีมาก คือ มีเกณฑ์เช่นเดียวกับระดับดี และจะต้องมีการวิเคราะห์ และนำเสนอความรู้ หรือวิธีการที่ทันสมัยต่อความก้าวหน้าทางวิชาการ และเป็นประโยชน์ต่อวงวิชาการจนสามารถนำไปใช้อ้างอิงหรือนำไปปฏิบัติได้

3. ระดับดีเด่น คือ มีเกณฑ์เช่นเดียวกับระดับดีมาก และจะต้องมีลักษณะเป็นงานที่บุกเบิกทางวิชาการตลอดจนมีการสังเคราะห์จนถึงระดับที่สร้างองค์ความรู้ใหม่ๆ (Body of knowledge) ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง และจะต้องมีการกระตุ้นให้เกิดความคิดค้นอย่างต่อเนื่อง เป็นที่เชื่อถือ และยอมรับในวงวิชาการ หรือวิชาชีพที่เกี่ยวข้องในระดับชาติ/นานาชาติ

ลักษณะของบทความวิจัย

บทความวิจัยเป็นรูปแบบของความเรียงที่นำองค์ความรู้ที่เกิดขึ้นจากการวิจัยมาเขียน ดังนั้นบทความวิจัยจึงเป็นเอกสารทางวิชาการประเภทเดียวกับรายงานการวิจัย แต่จะมีคุณลักษณะต่างจากรายงานวิจัย 3 ประการ คือ 1) ความยาวมีจำนวนน้อยกว่ารายงานการวิจัย (ทั้งนี้เป็นไปตามข้อกำหนดของวารสารแต่ละฉบับ ซึ่งจะระบุจำนวนหน้าบทความวิจัยไว้) 2) ต้องมีความทันสมัย และทันต่อเหตุการณ์ และ 3) ต้องผ่านการตรวจสอบเนื้อหา สาระ และรูปแบบการจัดพิมพ์ตามเกณฑ์มาตรฐานของวารสาร (แต่ละฉบับ)

บทความวิจัยเป็นการนำข้อมูลที่ได้มาจากรายงานการวิจัยมาประมวลในรูปแบบที่สามารถนำเสนอให้เข้าใจได้ง่ายและรวดเร็วในประเด็นต่างๆ ของการวิจัย

องค์ประกอบบทความวิจัย

องค์ประกอบของบทความวิจัยเป็นไปตามข้อกำหนดของวารสารแต่ละฉบับ ซึ่งจะระบุไว้ แต่โดยทั่วไปควรคำนึงถึงองค์ประกอบต่างๆ ดังนี้

1. ชื่อเรื่อง (Title) ซึ่งเป็นชื่อที่มาจากชื่องานวิจัย ที่บ่งบอกให้เห็นถึงประเด็นที่สำคัญของงานวิจัย ชื่อเรื่องต้องตรงประเด็น ไม่กำกวม และไม่เข้าใจยาก ตัวอย่างเช่น

บทเรียนการดำเนินงานสภาวัฒนธรรม: การวิเคราะห์เชิงปริมาณ

LESSONS OF CULTURAL COUNCIL IMPLEMENTATION: QUANTITATIVE ANALYSIS

กาสัก เต๊ะขันหมาก
รองศาสตราจารย์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
กานดา เต๊ะขันหมาก
อาจารย์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
[ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากกรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม ปีงบประมาณ 2555]

2. บทคัดย่อ (Abstract) นับว่าเป็นส่วนที่เขียนยากที่สุดของบทความวิจัย ควรเขียนบทคัดย่อในลำดับท้ายสุด เนื่องจากเนื้อหาของบทคัดย่อจะต้องการกล่าวถึงเนื้อหาโดยรวมทั้งหมดของบทความวิจัยในแบบย่อ (หรือมีข้อจำกัดด้านจำนวนคำในการเขียน) ซึ่งการเขียนบทคัดย่อที่ดีนั้นควรจะต้องเข้าใจเนื้อหาทั้งหมดเสียก่อน จึงจะสามารถเขียนได้อย่างกระชับ และสามารถถ่ายทอดเนื้อหาสาระที่สำคัญของบทความวิจัยได้ เนื้อหาในส่วนของบทคัดย่อควรจะกล่าวถึง วัตถุประสงค์การวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย และผลการวิจัย พร้อมคำสำคัญ 3-5 คำ ตัวอย่างเช่น

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการณ์และบทเรียนการดำเนินงานสภาวัฒนธรรม ตั้งแต่เริ่มจัดตั้งถึงปัจจุบัน และ 2) วิเคราะห์ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการดำเนินงานของสภาวัฒนธรรม โดยศึกษาจากสภาวัฒนธรรมจำนวน 751 แห่ง โดยใช้แบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่น ทั้งฉบับ = .93 การวิเคราะห์ข้อมูลโดย ใช้สถิติบรรยาย โดยการหาจำนวนและร้อยละ การวัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลาง และการวัดการกระจาย และสถิติอ้างอิง โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ โดยการหาค่าอำนาจการทำนาย และสมการทำนาย

ผลการวิจัยที่สำคัญ

1. สภาพการณ์และบทเรียนการดำเนินงานสภาวัฒนธรรม ตั้งแต่เริ่มจัดตั้งถึงปัจจุบัน พบว่า1) มีการดำเนินการเรื่องธรรมนูญสภาวัฒนธรรมในระดับมาก 2) เครือข่ายภาคีสมาชิกประกอบด้วยผู้แทนองค์กรภาครัฐ องค์กรสาธารณประโยชน์ องค์กรชุมชน องค์กรธุรกิจ และองค์กรวิชาการ อย่างละ 3-4 องค์กร 3) ประธานสภาวัฒนธรรมส่วนใหญ่เป็นชาย อายุ 40-60 ปี สำเร็จการศึกษาปริญญาตรี ประกอบอาชีพหลักด้านธุรกิจ/กิจการส่วนตัว อยู่ในภูมิลำเนาที่สภาวัฒนธรรมตั้งอยู่มากกว่า 20 ปี ดำรงตำแหน่งประธานสภาวัฒนธรรมนี้มาแล้ว 2-4 ปี เคยเป็นสมาชิกของสภาวัฒนธรรมนี้มาก่อน และมีตำแหน่งการเมืองในขณะดำรงตำแหน่งประธานสภาวัฒนธรรม 4) ประธานสภาวัฒนธรรมมีคุณลักษณะเหมาะสมในการดำเนินงานวัฒนธรรมในระดับมาก 5) การบริหารงานของคณะกรรมการบริหารอยู่ในระดับมาก 6) มีการประชุมคณะกรรมการบริหารในรอบปีที่ผ่านมา 1 ครั้ง มีกรรมการมาประชุมระหว่างร้อยละ 50-79 สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดเป็นผู้เสนอระเบียบวาระเพื่อพิจารณาและรับมติจากการประชุมไปดำเนินการ ปัญหา/อุปสรรคที่สำคัญที่สุดในการจัดประชุม คือ ค่าใช้จ่ายไม่เพียงพอ มีการประชุมสามัญในรอบปีที่ผ่านมา 1 ครั้ง ปัญหา/อุปสรรคที่สำคัญที่สุดในการจัดประชุมสามัญ คือ ค่าใช้จ่ายไม่เพียงพอ มีเครือข่ายภาคีสมาชิกมาประชุมระหว่างร้อยละ 50-79 7) คุณภาพการประชุมสภาวัฒนธรรมอยู่ในระดับมาก 8) มีการดำเนินงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบในระดับปานกลาง 9) มีการพัฒนาในระดับปานกลาง 10) มีกองทุนบริหารงาน

วัฒนธรรมจังหวัดน้อย 11) ได้รับการส่งเสริม/สนับสนุนการดำเนินการในระดับปานกลาง 12) มีสภาพการณ์/บทเรียนการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง และ 13) การบรรลุวัตถุประสงค์อยู่ในระดับปานกลาง

2. ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการดำเนินงานของสภาวัฒนธรรม ประกอบด้วย 1) การได้รับการส่งเสริม/สนับสนุนในการดำเนินการจากหน่วยงาน/องค์กรต่างๆ ในพื้นที่/ท้องถิ่น [X_1] 2) การได้รับการส่งเสริม/สนับสนุนในการดำเนินการจากกระทรวงวัฒนธรรมและกรมต่างๆ [X_2] 3) การพัฒนาสภาวัฒนธรรม [X_3] 4) การดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของสภาวัฒนธรรม [X_4] 5) การดำเนินการตามธรรมนูญสภาวัฒนธรรม [X_5] 6) การดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารสภาวัฒนธรรม [X_6] 7) การมีเครือข่ายภาคีสมาชิกสภาวัฒนธรรมที่มาจากกลุ่มอาสาสมัคร/จิตอาสา 3-4 องค์กร [X_7] 8) การมีเครือข่ายภาคีสมาชิกสภาวัฒนธรรมที่มาจากองค์กรสาธารณประโยชน์ 3-4 องค์กร [X_8] 9) การมีเครือข่ายภาคีสมาชิกสภาวัฒนธรรมที่มาจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 3-4 องค์กร [X_9] 10) การที่ประธานสภาวัฒนธรรมมีตำแหน่งทางการเมืองในขณะดำรงตำแหน่งประธานสภาวัฒนธรรม [X_{10}] 11) การที่ประธานสภาวัฒนธรรมเคยทำงานที่เกี่ยวข้องกับสภาวัฒนธรรมก่อนการดำรงตำแหน่งประธานสภาวัฒนธรรม [X_{11}] และ 12) การที่ประธานสภาวัฒนธรรมมีอาชีพหลักเป็นธุรกิจ/กิจการส่วนตัว [X_{12}] โดยสามารถร่วมกันทำนายการดำเนินงานของสภาวัฒนธรรม [Y] ได้ร้อยละ 65.3 (Adjusted R Square = .653) ซึ่งสามารถเขียนสมการทำนายได้ดังนี้

$$Y = .177 + .160[X_2] + .134[X_2] + .360[X_3] + .170[X_4] + .084[X_5] + .059[X_6] - .083 [X_7] - .106 [X_8] - .080 [X_9] - .116 [X_{10}] - .064 [X_{11}] + .071 [X_{12}]$$

คำสำคัญ: สภาวัฒนธรรม สภาพการณ์และบทเรียน ปัจจัยที่สัมพันธ์

ABSTRACT

The research objectives were 1) to study situations and lessons of cultural council implementations and 2) to analyze related factors of cultural council implementations. Samples were 751 cultural councils. Data collected by questionnaires was reliable and analyzed by descriptive statistics (percentage, central tendency, deviation) and inference statistics (multiple regressions).

The main findings were:

1. Situations and lessons of cultural council implementations were: 1) cultural council regulations were widely implemented, 2) members of cultural councils were 3-4 representatives from government organizations, nongovernment organizations, community organizations, business organizations, and academic organizations, 3) the majority of cultural council directors were male, 40-60 years old, bachelor's degree, were businessmen, over 20 years resident, 2-4 years in this position, and a politician 4) cultural council directors generally showed great attitude and capability, 5) cultural council were generally well-administered, 6) in the last year there was a meeting of cultural council administrations, 50-79% of members were present, provincial cultural office created agendas and implemented, the most important problem was the budget, in the last year there was a meeting of cultural council, 50-79% of members were present, the most important problem was

the budget. 7) cultural council meetings were generally productive/high quality, 8) cultural council implementation was generally only “average”, 9) cultural council development was not fast enough to be called “ good” , 10) provincial cultural fund was low, 11) cultural council implementations’ support was only “ average” , 12) cultural council situations and lessons were “ average” , and 13) cultural council achievements were only “average”.

2 . related factors of cultural council implementations were composed of 1) to receive some support for cultural council implementations from local organizations [X_1], 2) to receive some support for cultural council implementations from the Ministry of Culture [X_2], 3) cultural council development [X_3], 4) cultural council implementation [X_4], 5) cultural regulation implementation [X_5], 6) cultural council administrative implementation [X_6], 7) there were 3-4 representatives from nongovernment organizations [X_7] , 8) there were 3-4 representatives from public interests organizations [X_8], 9) there were 3-4 representatives from local administrative organizations [X_9], 1 0) cultural council director was a politician [X_{10}], 1 1) cultural council director had cultural implementation experience [X_{11}], and 1 2) cultural council director was a businessman [X_{12}]. All of these factors could forecast cultural council implementation [Y] to an accuracy level of 6 5 .3 % (Adjusted R Square = .653). The forecast equation was;

$$Y = .177 + .160[X_2] + .134[X_2] + .360[X_3] + .170[X_4] + .084[X_5] + .059[X_6] - .083 [X_7] - .106 [X_8] - .080 [X_9] - .116 [X_{10}] - .064 [X_{11}] + .071 [X_{12}]$$

Keywords: cultural council, situations and lessons, related factors

3. บทนำ/ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย (Introduction) เป็นการเสนอปัญหาและการกำหนดขอบเขตของปัญหาและวัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อให้เข้าใจถึงปัญหาการวิจัย โดยอาจยกสถานการณ์มาประกอบและบอกเหตุผลว่าทำไมปัญหานี้จึงต้องนำมาศึกษาวิจัย และงานวิจัยนี้จะช่วยให้เกิดประโยชน์หรือสามารถแก้ปัญหาได้ ตัวอย่างเช่น

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย

การดำเนินงานวัฒนธรรมเป็นภาระหน้าที่ของประชาชนทุกคน รวมทั้งองค์กรของรัฐและองค์กรของเอกชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ได้กำหนดนโยบายในการดำเนินงานวัฒนธรรมไว้ว่าต้องสนับสนุนการกระจายอำนาจและบทบาทในการดำเนินงานวัฒนธรรม เปิดโอกาสให้องค์กรชาวบ้านและบุคลากรในท้องถิ่น ได้มีส่วนร่วมอย่างสำคัญและเป็นเจ้าของในการดำเนินงานวัฒนธรรมในรูปเครือข่ายทางวัฒนธรรม โดยที่หน่วยงานของรัฐจะทำหน้าที่เพียงกระตุ้น ส่งเสริม สนับสนุนและประสานงานเท่านั้น เพราะรัฐบาลตระหนักดีว่าผู้ที่รู้เรื่องดีที่สุดในเรื่องวัฒนธรรมคือคนในท้องถิ่น

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้เครือข่ายภาคีในการดำเนินงานวัฒนธรรมในพื้นที่ต่างๆ จัดตั้งสภาวัฒนธรรมขึ้น และได้ดำเนินการตามวัตถุประสงค์และหน้าที่ของสภาวัฒนธรรม โดยสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติได้จัดให้มีการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานในลักษณะต่างๆ ทั้งในด้านวิชาการ การบริหารและงบประมาณทั้งที่จัดสรรให้รายปี และการจัดตั้งกองทุนส่งเสริมงานวัฒนธรรมจังหวัด จนเมื่อนับถึงสิ้นปี 2550 มีสภาวัฒนธรรมหลากหลายประเภท กล่าวคือ สภาวัฒนธรรมจังหวัด (ครบทุก

จังหวัด) สภาวัฒนธรรมอำเภอ (ครบทุกอำเภอ) สภาวัฒนธรรมตำบล (จำนวนหนึ่ง) สภาวัฒนธรรมกรุงเทพมหานคร (1 สภา) สภาวัฒนธรรมกลุ่มเขตในกรุงเทพมหานคร (6 สภา) สภาวัฒนธรรมเขตต่างๆ ในกรุงเทพมหานคร (50 สภา) สภาวัฒนธรรมแขวง ในกรุงเทพมหานคร (จำนวนหนึ่ง) สภาวัฒนธรรมไทยในต่างประเทศ (5 สภา) และสภาวัฒนธรรมในลักษณะอื่นๆ อีก โดยคาดหวังว่าสภาวัฒนธรรมต่างๆ นี้จะก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจกันของทุกฝ่ายที่จะมาร่วมกันคิด ร่วมกันทำงาน โดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความคิด ประสบการณ์ จนก่อให้เกิดการพัฒนาการเรียนรู้และการดำเนินงานวัฒนธรรมของพื้นที่และของชาติไปด้วยกัน ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และการยอมรับนับถือซึ่งกันและกัน ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นที่มีคุณค่าและมีประโยชน์อย่างยิ่งในการดำเนินงานวัฒนธรรม จนสามารถพัฒนาและแก้ปัญหาได้ตรงเป้าหมายได้มากขึ้น

นับตั้งแต่การที่กระทรวงวัฒนธรรมได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดตั้งสภาวัฒนธรรมต่างๆ ตั้งแต่ระดับพื้นที่จนถึงระดับชาติ และส่งเสริม/สนับสนุนการดำเนินงานในลักษณะต่างๆ นับถึงปี 2554 รวมเป็นเวลากว่า 15 ปี แต่ยังไม่มีการศึกษาสภาพการณ์และบทเรียนการดำเนินงานสภาวัฒนธรรม อย่างเป็นระบบ รวมทั้งยังไม่มีการศึกษาเพื่อหาคำตอบว่ามีปัจจัยใดบ้างที่สัมพันธ์กับการดำเนินงานของสภาวัฒนธรรม จึงจัดดำเนินการโครงการวิจัยนี้ขึ้น

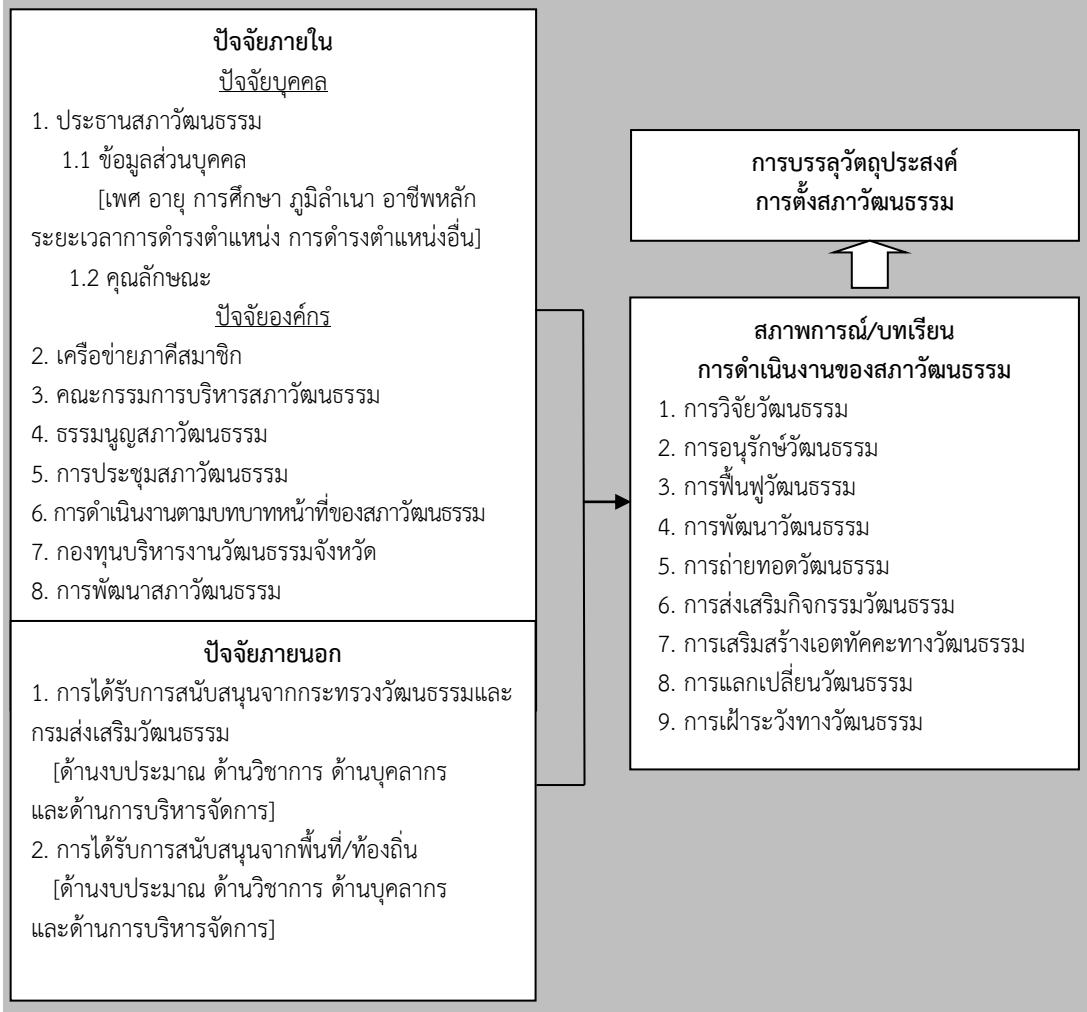
4. วัตถุประสงค์การวิจัย (Objective) เป็นการเสนอวัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อให้เข้าใจได้ว่าความสำเร็จของการวิจัยนี้คืออะไร ตัวอย่างเช่น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการณ์และบทเรียนการดำเนินงานสภาวัฒนธรรม
2. เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการดำเนินงานของสภาวัฒนธรรม

5. กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual frame) และสมมติฐานการวิจัย (Hypothesis) เป็นการเสนอตัวแปรและความสัมพันธ์ของตัวแปรการวิจัย ซึ่งจะนำสู่การกำหนดสมมติฐานการวิจัย ตัวอย่างเช่น

กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

ปัจจัยต่อไปนี้คือ 1) ข้อมูลส่วนบุคคลและคุณลักษณะของประธานสภาวัฒนธรรม 2) เครือข่ายภาคีสมาชิก 3) คณะกรรมการบริหารสภาวัฒนธรรม 4) ธรรมนูญสภาวัฒนธรรม 5) การประชุมสภาวัฒนธรรม 6) การดำเนินงานของสภาวัฒนธรรม 7) กองทุนบริหารงานวัฒนธรรมจังหวัด 8) การพัฒนาสภาวัฒนธรรม 9) การได้รับการสนับสนุนจากกระทรวงวัฒนธรรมและกรมส่งเสริมวัฒนธรรม และ 10) การได้รับการสนับสนุนจากพื้นที่/ท้องถิ่น เป็นปัจจัยที่สัมพันธ์กับการดำเนินงานของสภาวัฒนธรรม

6. วิธีดำเนินการวิจัย (Research methodology) เป็นการเขียนเพื่อให้เข้าใจวิธีการให้ได้มาซึ่งผลการวิจัย โดยทั่วไปจะนำเสนอ 4 เรื่องสำคัญ คือ 1) ระเบียบวิธีวิจัย 2) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 3) วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และ 4) วิธีการและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้มั่นใจว่าได้ดำเนินการวิจัยอย่างถูกต้องและเชื่อถือได้ ตัวอย่างเช่น

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้การวิจัยเชิงบรรยาย (descriptive research) และการวิจัยเชิงอธิบาย(explanative research) โดยใช้สภาวัฒนธรรมเป็นหน่วยในการศึกษา (unit of analysis) มีรายละเอียดการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ สภาวัฒนธรรมที่สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (กรมส่งเสริมวัฒนธรรม ในปัจจุบัน) ได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้จัดตั้งขึ้น ซึ่งได้แก่ สภาวัฒนธรรมจังหวัด (ครบทุกจังหวัด จำนวน 77 จังหวัด) สภาวัฒนธรรมอำเภอ (ครบทุกอำเภอ จำนวน 877 แห่ง) สภาวัฒนธรรมตำบล (จำนวนหนึ่ง) และสภาวัฒนธรรมอื่นๆ (จำนวนหนึ่ง)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ สภาวัฒนธรรม จำนวน 751 แห่ง จำแนกตามภูมิภาคและประเภทของสภาวัฒนธรรม ดังรายละเอียดในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนสภาวัฒนธรรมที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประเภทสภาวัฒนธรรมในแต่ละภูมิภาค

ที่	ภูมิภาค	ประเภทสภาวัฒนธรรม				รวม
		จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	อื่น ๆ	
1	เหนือ	37	97	72	9	215
		(17.2%)	(45.1%)	(33.5%)	(4.2%)	(100%)
2	ตะวันออกเฉียงเหนือ	13	80	47	0	140
		(9.3%)	(57.1%)	(33.6%)	(0.0%)	(100%)
3	กลาง (ยกเว้น กทม.)	16	61	55	1	133
		(12.0%)	(45.9%)	(41.4%)	(0.8%)	(100%)
4	ตะวันออก	9	9	9	9	215
		(4.2%)	(4.2%)	(4.2%)	(4.2%)	(100%)
5	ตะวันตก	2	17	10	0	29
		(6.9%)	(58.6%)	(34.5%)	(0.0%)	(100%)
6	ใต้	21	73	28	9	131
		(16.0%)	(55.7%)	(21.4%)	(6.9%)	(100%)
รวม		98	377	257	19	751
		(13.0%)	(50.2%)	(34.2%)	(2.5%)	(100%)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม (questionnaires) ที่มีค่าความเที่ยงตรง (validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การวิจัย (IOC) = 1.00 ในทุกกายการและมีค่าความเชื่อมั่น (reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (alpha co-official) ทั้งฉบับ = .93

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1. ใช้สถิติบรรยาย (descriptive statistic) โดยการหาจำนวนและร้อยละ การวัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลาง และการวัดการกระจาย

3.2 ใช้สถิติอ้างอิง (inference statistic) เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการดำเนินงานของสภาวัฒนธรรม โดยการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ตามวิธีการของเปียร์สัน (Pearson's product moment correlation analysis) และวิเคราะห์ปัจจัยที่ร่วมกันทำนายการดำเนินงานของสภาวัฒนธรรม โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (multiple regression analysis) โดยการหาค่าอำนาจการทำนาย และสมการทำนาย (regression equation) ทั้งในรูปของคะแนนดิบ (raw score) และคะแนนมาตรฐาน (standard score)

7. **ผลการวิจัย** (Research findings/results) เป็นหัวใจหลักของบทความ เป็นการเขียนเพื่อแสดงผลที่ได้จากการวิจัยและถอดความหมายจากผลการวิจัยนี้ อาจนำเสนอด้วยรูปแบบที่ง่ายต่อวามเข้าใจ เช่น นำเสนอในรูปตาราง ภาพ หรือคำบรรยายที่ชัดเจนตามวัตถุประสงค์การวิจัย ตัวอย่างเช่น

ผลการวิจัยที่สำคัญ

1. สภาพการณ์และบทเรียนการดำเนินงานสภาวัฒนธรรม ตั้งแต่เริ่มจัดตั้งถึงปัจจุบัน

1.1 สภาวัฒนธรรมดำเนินการเรื่องธรรมนูญสภาวัฒนธรรมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.56) โดยดำเนินการมากที่สุดในเรื่องธรรมนูญสภาวัฒนธรรมมีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ ($\bar{X}$ = 3.73) รองลงมาคือธรรมนูญสภาวัฒนธรรมยึดหลักคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{X}$ = 3.69) และดำเนินการน้อยที่สุดในเรื่องธรรมนูญสภาวัฒนธรรมได้เผยแพร่ไปยังเครือข่ายภาคีสมาชิกอย่างกว้างขวางและทั่วถึง ($\bar{X}$ = 3.31)

1.2 เครือข่ายภาคีสมาชิกของสภาวัฒนธรรมจังหวัด ส่วนใหญ่ประกอบด้วย

1) ผู้แทนองค์กรภาครัฐ ที่เป็นหน่วยงานราชการ 3-4 องค์กร รัฐวิสาหกิจ 3-4 องค์กร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 3-4 องค์กร และองค์กรภาครัฐอื่นๆ 3-4 องค์กร

2) ผู้แทนองค์กรสาธารณประโยชน์ ที่เป็นสมาคม/มูลนิธิ ตั้งแต่ 5 องค์กรขึ้นไป องค์กรสาธารณประโยชน์ 3-4 องค์กร องค์กรพัฒนาเอกชน ตั้งแต่ 5 องค์กรขึ้นไป องค์กรสื่อมวลชน 3-4 องค์กร และองค์กรการกุศล ชมรม กลุ่ม และอื่น ๆ 3-4 องค์กร

3) ผู้แทนองค์กรชุมชน ที่เป็นองค์กรวิชาชีพ 3-4 องค์กร องค์กรศาสนา 3-4 องค์กร อาสาสมัคร/จิตอาสา 3-4 องค์กร และกลุ่มที่รวมตัวตามธรรมชาติในลักษณะต่าง ๆ 3-4 องค์กร

4) ผู้แทนองค์กรธุรกิจ ที่เป็นสภา/หอการค้า/ชมรม/สมาคมทางธุรกิจ 3-4 องค์กร บริษัท ห้างร้าน ธนาคาร โรงแรม และอื่นๆ 3-4 องค์กร และสหกรณ์ หรือองค์กรธุรกิจรูปแบบอื่นๆ ตั้งแต่ 5 องค์กรขึ้นไป

5) ผู้แทนองค์กรวิชาการ ที่เป็นสถาบันการศึกษา 3-4 องค์กร พิพิธภัณฑ์ ศูนย์วัฒนธรรม หอวัฒนธรรม 3-4 องค์กร ภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน และอื่นๆ 1-2 องค์กร และองค์กรวิชาการอื่นๆ 3-4 องค์กร

1.3 ประธานสภาวัฒนธรรม ส่วนใหญ่เป็นชาย (ร้อยละ 83.7) อายุ 40-60 ปี (ร้อยละ 51.3) สำเร็จการศึกษาปริญญาตรี (ร้อยละ 50.9) ประกอบอาชีพหลักด้านธุรกิจ/กิจการส่วนตัว (ร้อยละ 48.3) อยู่ในภูมิลำเนาที่สภาวัฒนธรรมตั้งอยู่มากกว่า 20 ปี (ร้อยละ 69.0) ดำรงตำแหน่งประธานสภาวัฒนธรรมนี้เป็นเวลา 2-4 ปี (ร้อยละ 47.6) เคยเป็นสมาชิกของสภาวัฒนธรรมนี้มาก่อน (ร้อยละ 36.4) และมีตำแหน่งการเมืองในขณะดำรงตำแหน่งประธานสภาวัฒนธรรม (ร้อยละ 27.8)

1.4 ประธานสภาวัฒนธรรมมีคุณลักษณะที่เหมาะสมในการดำเนินงานวัฒนธรรมในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.84) โดยมีคุณลักษณะมากที่สุดในเรื่องการเป็นผู้ที่ทำงานด้วยความเสียสละ ($\bar{X}$ = 3.98) รองลงมาคือ การเป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับในคุณงามความดี ($\bar{X}$ = 3.96) และมีคุณลักษณะน้อยที่สุดในเรื่องการมีความรู้เรื่องงานวัฒนธรรมเป็นอย่างดี ($\bar{X}$ = 3.70)

1.5 การดำเนินการของคณะกรรมการบริหารสภาวัฒนธรรม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.35) โดยดำเนินการมากที่สุดในเรื่องคณะกรรมการบริหารสภาวัฒนธรรม ประกอบด้วย ผู้แทนเครือข่ายภาคีสมาชิกทั้ง 5 ภาคี ($\bar{X}$ = 3.58) รองลงมาคือ คณะกรรมการบริหารสภาวัฒนธรรมทำงานอย่างจริงจัง ด้วยความทุ่มเท ($\bar{X}$ = 3.42) และดำเนินการน้อยที่สุดในเรื่องคณะกรรมการบริหารสภาวัฒนธรรมมีการขยายเครือข่ายภาคีสมาชิกออกไปทั้งแนวตั้งและแนวนอน จนสามารถถักทอกันได้อย่างแข็งแรง ($\bar{X}$ = 3.20)

1.6 ในรอบปีที่ผ่านมาส่วนใหญ่มีการประชุมคณะกรรมการบริหารสภาวัฒนธรรม 1 ครั้ง (ร้อยละ 31.5) มีกรรมการมาประชุมระหว่างร้อยละ 50-79 ของจำนวนกรรมการ (ร้อยละ 64.7) สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด (ในฐานะฝ่ายเลขาธิการสภาฯ) เป็นผู้เสนอระเบียบวาระเพื่อพิจารณา คือ (ร้อยละ 34.7) และรับมติไปดำเนินการ (ร้อยละ 41.3) ปัญหา/อุปสรรคที่สำคัญที่สุดในการจัดประชุม คือ ค่าใช้จ่ายไม่เพียงพอ (ร้อยละ 42.5)

ในรอบปีที่ผ่านมาส่วนใหญ่มีการประชุมสามัญของเครือข่ายภาคีสมาชิกสภาวัฒนธรรม 1 ครั้ง (ร้อยละ 43.2) ปัญหา/อุปสรรคที่สำคัญที่สุดในการจัดประชุม คือ ค่าใช้จ่ายไม่เพียงพอ (ร้อยละ 32.5) มีเครือข่ายภาคีสมาชิกมาประชุม ระหว่างร้อยละ 50-79 ของจำนวนภาคีสมาชิก (ร้อยละ 64.5)

1.7 การประชุมสภาวัฒนธรรมมีคุณภาพในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.62) โดยมีคุณภาพมากที่สุดในเรื่องการประชุมของสภาวัฒนธรรมเป็นไปด้วยความโปร่งใส ตรวจสอบได้ ($\bar{X}$ = 3.76) รองลงมาคือ การประชุมของสภาวัฒนธรรมเป็นไปด้วยความเป็นธรรม ($\bar{X}$ = 3.74) และมีคุณภาพน้อยที่สุดในเรื่องการประชุมของสภาวัฒนธรรมเป็นไปตามธรรมนูญสภาวัฒนธรรม ($\bar{X}$ = 3.50)

1.8 สภาวัฒนธรรมดำเนินการตามหน้าที่ความรับผิดชอบในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.39) โดยดำเนินการมากที่สุดในเรื่องปฏิบัติตามมติที่ประชุมคณะกรรมการบริหารสภาวัฒนธรรมที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อคุณธรรม จริยธรรม และข้อกฎหมาย ($\bar{X}$ = 3.58) รองลงมาคือ ปฏิบัติตามธรรมนูญหรือข้อบังคับของสภาวัฒนธรรม ($\bar{X}$ = 3.50) และดำเนินการน้อยที่สุดในเรื่องเสนอข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะต่างๆ ประกอบการติดตามประเมินผลการดำเนินงานวัฒนธรรม ($\bar{X}$ = 3.27)

1.9 สภาวัฒนธรรมมีการพัฒนาในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.24) โดยพัฒนามากที่สุดในเรื่องสภาวัฒนธรรมสร้างความรู้ความเข้าใจจนเกิดการเห็นคุณค่าและความสำคัญของงานวัฒนธรรม และสภาวัฒนธรรมให้ความสำคัญกับภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยจัดให้มีการศึกษา ค้นคว้า รวบรวมภูมิปัญญา ตลอดจนนำออกเผยแพร่และถ่ายทอด ($\bar{X}$ = 3.46) และพัฒนาน้อยที่สุดในเรื่องสภาวัฒนธรรมจัดทำสื่อของสภาวัฒนธรรม และใช้สื่อสารมวลชนของท้องถิ่นมาใช้สร้างความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานวัฒนธรรม ($\bar{X}$ = 2.99)

1.10 กองทุนบริหารงานวัฒนธรรมจังหวัดมีน้อย ($\bar{X}$ = 2.43) โดยดำเนินการมากที่สุดในเรื่องการบริหารกองทุนบริหารงานวัฒนธรรมจังหวัดเป็นไปอย่างโปร่งใส ตรวจสอบได้ ($\bar{X}$ = 3.15) รองลงมาคือ มีกองทุนบริหารงานวัฒนธรรมจังหวัดอย่างเพียงพอ ($\bar{X}$ = 2.53) และดำเนินการน้อยที่สุดในเรื่องบริษัท/ห้างร้านต่างๆ และประชาชนสนับสนุนงบประมาณให้กองทุนบริหารงานวัฒนธรรมจังหวัด ($\bar{X}$ = 2.18)

1.11 สภาวัฒนธรรมได้รับการส่งเสริม/สนับสนุนการดำเนินการในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.61) โดยได้รับการส่งเสริม/สนับสนุนมากที่สุดจากกระทรวงวัฒนธรรมและกรมต่างๆ ในเรื่องวิชาการ ($\bar{X}$ = 2.96) รองลงมาคือ กระทรวงวัฒนธรรมและกรมต่าง ๆ ในเรื่องการบริหารจัดการ ($\bar{X}$ = 2.68) และได้รับการส่งเสริม/สนับสนุนน้อยที่สุดจากหน่วยงาน/องค์กรต่างๆ ในพื้นที่/ท้องถิ่นในเรื่องงบประมาณ ($\bar{X}$ = 2.52)

1.12 สภาวัฒนธรรมมีสภาพการณ์และบทเรียนการดำเนินงานในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.07) โดยมีสภาพการณ์และบทเรียนมากที่สุดในเรื่องการพิทักษ์รักษาและธำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรมทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม ($\bar{X}$ = 3.21) รองลงมาคือ การริเริ่มสร้างสรรค์ และปรับปรุงเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมให้เหมาะสมกับยุคสมัย โดยยังคงรักษาไว้ซึ่งเอกลักษณ์ความเป็นไทย สนับสนุนให้บุคคลหรือหน่วยงานสามารถจัดกิจกรรมวัฒนธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และการส่งเสริมสนับสนุนให้บุคคลที่มีความรู้ความสามารถพิเศษทางวัฒนธรรมได้มีโอกาสแสดงออกและพัฒนาความรู้ความสามารถอย่างเต็มศักยภาพ ($\bar{X}$ = 3.69) และมีสภาพการณ์และบทเรียนน้อยที่สุดในเรื่องการวิจัยวัฒนธรรม คือ มีการสำรวจ ศึกษา สังเคราะห์ และวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ เพื่อประโยชน์ในทางวัฒนธรรม ($\bar{X}$ = 2.61)

1.13 สภาวัฒนธรรมบรรลุวัตถุประสงค์ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.15) โดยบรรลุวัตถุประสงค์มากที่สุดในเรื่องเกิดวัฒนธรรมประชาธิปไตยในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ ให้ชุมชนท้องถิ่นเข้มแข็งและจะนำไปสู่ความมั่นคงของประเทศชาติในที่สุด ($\bar{X}$ = 3.18) รองลงมาคือ เกิดการระดมสรรพกำลังในระดับจังหวัด อำเภอ ตำบลเพื่อขับเคลื่อนผลักดันการดำเนินงานวัฒนธรรมในจังหวัดให้สามารถดำเนินงานวัฒนธรรมของท้องถิ่นได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืนสืบไป ($\bar{X}$ = 3.17) และบรรลุวัตถุประสงค์น้อยที่สุดในเรื่องเกิดการรวมพลังระหว่างองค์กรชุมชน ในท้องถิ่นต่าง ๆ เข้าด้วยกันในลักษณะของเครือข่ายทางวัฒนธรรมที่มีการติดต่อสื่อสาร พบปะ แลกเปลี่ยนข่าวสารข้อมูล ตลอดจนแลกเปลี่ยนทรัพยากรต่างๆ ซึ่งกันและกัน ระหว่างเครือข่ายอย่างกว้างขวาง ($\bar{X}$ = 3.11)

2. ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการดำเนินงานของสภาวัฒนธรรม

2.1 ข้อมูลส่วนบุคคลของประธานสภาวัฒนธรรม [X_1] มีสัมพันธ์กับการดำเนินงานของสภาวัฒนธรรม [Y] อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4 รายการ ได้แก่ 1) เพศ [X_{11}] (สัมพันธ์ในเชิงนิเสธในระดับน้อยมาก) (r = -.095) 2) ช่วงอายุ [X_{12}] (สัมพันธ์ในเชิงปฏิฐานในระดับน้อยมาก) (r = .090) 3) การเคยทำงานที่เกี่ยวข้องกับสภาวัฒนธรรมก่อนการดำรงตำแหน่งประธานสภาวัฒนธรรม [X_{17}] (สัมพันธ์ในเชิงนิเสธในระดับน้อย) (r = -.211) และ 4) การมีตำแหน่งทางราชการในขณะดำรงตำแหน่งประธานสภาวัฒนธรรม [X_{185}] (สัมพันธ์ในเชิงปฏิฐานในระดับน้อยมาก) (r = .107)

2.2 คุณลักษณะโดยรวมของประธานสภาวัฒนธรรม [X_{22}] มีสัมพันธ์กับการดำเนินงานของสภาวัฒนธรรม [Y] อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (p<.000) ในเชิงปฏิฐานในระดับปานกลาง (r = .587)

2.3 องค์ประกอบของเครือข่ายภาคีสมาชิกสภาวัฒนธรรม [X_3] มีสัมพันธ์อย่างกับการดำเนินงานของสภาวัฒนธรรม [Y] อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (p<.000) ในเชิงปฏิฐานในระดับปานกลาง (r = .587)

2.4 คณะกรรมการบริหารสภาวัฒนธรรมโดยรวม [X_4] มีสัมพันธ์กับการดำเนินงานของสภาวัฒนธรรม [Y] อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (p<.000) ในเชิงปฏิฐานในระดับปานกลาง (r = .587)

2.5 ธรรมนูญสภาวัฒนธรรมโดยรวม [X_5] มีสัมพันธ์กับการดำเนินงานของสภาวัฒนธรรม [Y] อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (p<.000) ในเชิงปฏิฐานในระดับปานกลาง (r = .478)

2.6 การประชุมสภาวัฒนธรรมโดยรวม [X_6] มีสัมพันธ์กับการดำเนินงานของสภาวัฒนธรรม [Y] อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p<.000$) 3 รายการ ได้แก่ 1) การที่สภาวัฒนธรรมไม่มีการประชุมคณะกรรมการบริหารสภาวัฒนธรรมเลยในรอบปีที่ผ่านมา [X_{61}] (สัมพันธ์ในเชิงนิเสธในระดับน้อยมาก) ($r = -.082$) 2) การที่ในการประชุมคณะกรรมการบริหารสภาวัฒนธรรมในแต่ละครั้งมีกรรมการมาประชุมเฉลี่ยระหว่างร้อยละ 50-79 ของจำนวนกรรมการ [X_{62}] (สัมพันธ์ในเชิงปฏิฐานในระดับน้อยมาก) ($r = .081$) และ 3) ในการประชุมสามัญของเครือข่ายภาคีสมาชิกสภาวัฒนธรรมในแต่ละครั้งที่ผ่านมา มีเครือข่ายภาคีสมาชิกมาประชุมเฉลี่ยระหว่างร้อยละ 50-79 ของจำนวนภาคีสมาชิก [X_{68}] (สัมพันธ์ในเชิงปฏิฐานในระดับน้อยมาก) ($r = .141$)

2.7 คุณภาพการประชุมของสภาวัฒนธรรมโดยรวม [X_7] มีสัมพันธ์กับการดำเนินงานของสภาวัฒนธรรม [Y] อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p<.000$) ในเชิงปฏิฐานในระดับปานกลาง ($r = .491$)

2.8 การดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของสภาวัฒนธรรม โดยรวม [X_8] มีสัมพันธ์กับการดำเนินงานของสภาวัฒนธรรม [Y] อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p<.000$) ในเชิงปฏิฐานในระดับมาก ($r = .673$)

2.9 การพัฒนาสภาวัฒนธรรมโดยรวม [X_9] มีสัมพันธ์กับการดำเนินงานของสภาวัฒนธรรม [Y] อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p<.000$) ในเชิงปฏิฐานในระดับมาก ($r = .740$)

2.10 การมีกองทุนบริหารงานวัฒนธรรมจังหวัด โดยรวม [X_{10}] มีสัมพันธ์กับการดำเนินงานของสภาวัฒนธรรม [Y] อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p<.000$) ในเชิงปฏิฐานในระดับปานกลาง ($r = .480$)

2.11 การได้รับการส่งเสริม/สนับสนุนในการดำเนินการของสภาวัฒนธรรมจากกระทรวงวัฒนธรรมและกรมต่าง ๆ โดยรวม [X_{11}] มีสัมพันธ์กับการดำเนินงานของสภาวัฒนธรรม [Y] อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p<.000$) ในเชิงปฏิฐานในระดับมาก ($r = .608$)

2.12 การได้รับการส่งเสริม/สนับสนุนในการดำเนินการของสภาวัฒนธรรมจากหน่วยงาน/องค์กรต่างๆ ในพื้นที่/ท้องถิ่น โดยรวม [X_{12}] มีสัมพันธ์กับการดำเนินงานของสภาวัฒนธรรม [Y] อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p<.000$) ในเชิงปฏิฐานในระดับมาก ($r = .608$)

3. สมการทำนายการดำเนินงานของสภาวัฒนธรรม

จากการวิเคราะห์การถดถอย (regression analysis) ปรากฏว่า 1) 1) การได้รับการส่งเสริม/สนับสนุนในการดำเนินการจากหน่วยงาน/องค์กรต่างๆ ในพื้นที่/ท้องถิ่น [X_1] 2) การได้รับการส่งเสริม/สนับสนุนในการดำเนินการจากกระทรวงวัฒนธรรมและกรมต่างๆ [X_2] 3) การพัฒนาสภาวัฒนธรรม [X_3] 4) การดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของสภาวัฒนธรรม [X_4] 5) การดำเนินการตามธรรมนูญสภาวัฒนธรรม [X_5] 6) การดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารสภาวัฒนธรรม [X_6] 7) การมีเครือข่ายภาคีสมาชิกสภาวัฒนธรรมที่มาจากกลุ่มอาสาสมัคร/จิตอาสา 3-4 องค์กร [X_7] 8) การมีเครือข่ายภาคีสมาชิกสภาวัฒนธรรมที่มาจากองค์กรสาธารณประโยชน์ 3-4 องค์กร [X_8] 9) การมีเครือข่ายภาคีสมาชิกสภาวัฒนธรรมที่มาจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 3-4 องค์กร [X_9] 10) การที่ประธานสภาวัฒนธรรมมีตำแหน่งทางการเมืองในขณะดำรงตำแหน่งประธานสภาวัฒนธรรม [X_{10}] 11) การที่ประธานสภาวัฒนธรรมเคยทำงานที่เกี่ยวข้องกับสภาวัฒนธรรมก่อนการดำรงตำแหน่งประธานสภาวัฒนธรรม [X_{11}] และ 12) การที่ประธานสภาวัฒนธรรมมีอาชีพหลักเป็นธุรกิจ/กิจการส่วนตัว [X_{12}] โดยสามารถร่วมกันทำนายการดำเนินงานของสภาวัฒนธรรม [Y] ได้ร้อยละ 65.3 (Adjusted R Square = .653) ซึ่งสามารถเขียนสมการทำนาย ได้ดังนี้

3.1 ในรูปคะแนนดิบ

$$Y = .177+.160[X_1]+.134[X_2]+.360[X_3]+.170[X_4]+.084[X_5]+.059[X_6]-.083\ [X_7] - .106\ [X_8] - .080\ [X_9] - .116\ [X_{10}] - .064\ [X_{11}] + .071\ [X_{12}]$$

3.2 ในรูปคะแนนมาตรฐาน (standard score)

คะแนนมาตรฐานของ Y = .177[คะแนนมาตรฐานของX_1] + .149[คะแนนมาตรฐานของX_2] + .325[คะแนนมาตรฐานของX_3] + .152[คะแนนมาตรฐานของX_4] + .073[คะแนนมาตรฐานของX_5] + .056[คะแนนมาตรฐานของX_6] - .054 [คะแนนมาตรฐานของX_7] - .066 [คะแนนมาตรฐานของX_8] - .051 [คะแนนมาตรฐานของX_9] - .049 [คะแนนมาตรฐานของX_{10}] - .041 [คะแนนมาตรฐานของX_{11}] + .046 [คะแนนมาตรฐานของX_{12}]

8. การอภิปรายผลการวิจัย (Discussion) เป็นการอภิปรายผลของการวิจัยที่เกิดขึ้นเปรียบเทียบกับข้อมูลหรือข้อสรุปที่ได้มาจากการทบทวนวรรณกรรม หรือข้อค้นพบจากงานวิจัยของผู้อื่นที่มีการรายงานไว้แล้วมาสนับสนุนรวมทั้งตอบสมมุติฐานการวิจัย อาจนำข้อสังเกตหรือข้อค้นพบที่เกิดขึ้นในระหว่างการดำเนินงานวิจัยมาใช้เป็นเหตุผลประกอบการ อภิปรายผลได้

9. ข้อเสนอแนะ (Recommendation) เป็นการนำเสนอว่าผลจากการวิจัยนั้นสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับเหตุการณ์จริงได้อย่างสมเหตุสมผล และมีแนวโน้มว่าจะเป็นไปได้โดยยกแนวทางในการนำไปพิสูจน์ในครั้งต่อไป โดยทั่วไปการเขียนข้อเสนอแนะ จะเสนอ 2 แนวทาง คือ

9.1 ข้อเสนอแนะการสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้ในการดำเนินงาน เพื่อการพัฒนาหรือการแก้ปัญหา

9.2 ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นการพัฒนาต่อเนื่องให้ได้องค์ความรู้เพิ่มเติม ตัวอย่างเช่น

อภิปรายและข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากสรุปผลการวิจัยข้างต้น สามารถนำสู่การอภิปรายและข้อเสนอแนะจากการวิจัย ได้ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปใช้ในการดำเนินงาน

1.1 จากผลการวิจัยที่พบว่าองค์ประกอบของเครือข่ายภาคีสมาชิกสภาวัฒนธรรมเป็นปัจจัยที่สัมพันธ์กับการดำเนินงานของสภาวัฒนธรรมในเชิงปฏิฐานในระดับปานกลาง และคณะกรรมการบริหารสภาวัฒนธรรมเป็นปัจจัยที่สัมพันธ์กับการดำเนินงานของสภาวัฒนธรรมในเชิงปฏิฐานในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาประกอบกับบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ที่ได้กำหนดไว้ในหมวด 4 หน้าที่ของชนชาวไทย มาตรา 73 ว่า *“บุคคลมีหน้าที่... พิทักษ์ ปกป้อง และสืบสานศิลปวัฒนธรรมของชาติ และภูมิปัญญาท้องถิ่น และสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ”* และหมวด 3 สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย ส่วนที่ 12 สิทธิชุมชน มาตรา 66 ว่า *“บุคคลซึ่งรวมตัวกันเป็นชุมชน ชุมชนท้องถิ่น หรือชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม ย่อมมีสิทธิอนุรักษ์ หรือฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น และของชาติ”* ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมนั้นเป็นทั้ง “สิทธิ” และ “หน้าที่” ของประชาชน ทั้งที่เป็น “บุคคล” “ครอบครัว” และ “ชุมชน” ที่เป็น “เจ้าของวัฒนธรรม” ที่จะต้องเรียนรู้ ทำความเข้าใจ และดำเนินงานวัฒนธรรม (ทั้งในด้านการศึกษาค้นคว้าวิจัย การอนุรักษ์ การฟื้นฟู การส่งเสริม การเผยแพร่ การสืบทอด และการพัฒนา) ด้วยการ “ระเบิดจากข้างใน” ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการพึ่งตนเอง พัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่อง และยั่งยืน ซึ่งจะส่งผลต่อเนื่องไปถึงการที่จะทำให้เกิด

การกินดี อยู่ดี และมีความสุขได้อย่างมีศักดิ์ศรี ดังนั้น กระทรวงวัฒนธรรมและกรมต่างๆ ควรสร้างความเข้าใจให้กับประชาชนอย่างกว้างขวางและทั่วถึง เพื่อให้ประชาชนเกิดความเข้าใจ เกิดความตระหนัก เห็นคุณค่าและร่วมกันดำเนินงานวัฒนธรรมของตนเองตามความถนัด/ความสนใจลงมือในฐานะ “เจ้าของวัฒนธรรม”

1.2 จากผลการวิจัยที่พบว่าการได้รับการส่งเสริม/สนับสนุนในการดำเนินการของสภาวัฒนธรรมจากหน่วยงาน/องค์กรต่างๆ ในพื้นที่/ท้องถิ่นเป็นปัจจัยที่สัมพันธ์กับการดำเนินงานของสภาวัฒนธรรมในเชิงปฏิฐานในระดับมาก และเมื่อพิจารณาประกอบกับบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย 2550 ที่ได้กำหนดไว้ในหมวด 14 การปกครองส่วนท้องถิ่น มาตรา 290 ว่า *“องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีอำนาจหน้าที่บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีสิทธิจะจัดการศึกษาอบรม และการฝึกอาชีพตามความเหมาะสม และตามความต้องการภายในท้องถิ่นนั้น และเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอบรมของรัฐ โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับมาตรฐานและระบบการศึกษาของชาติ การจัดการศึกษาอบรมภายในท้องถิ่นตามวรรคสอง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นต้องคำนึงถึงการบำรุงรักษาศิลปะจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นด้วย”*

และในพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 (และที่แก้ไขเพิ่มเติม) มาตรา 67 ได้กำหนดให้งานวัฒนธรรมเป็นอำนาจและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล กล่าวคือ ให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ โดยเฉพาะใน *(5) ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม* และ *(8) บำรุงรักษาศิลปะ จารีต ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น*

และในพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 10) พ.ศ. 2542 มาตรา 10 และ 11 ได้กำหนดให้งานวัฒนธรรมเป็นอำนาจและหน้าที่ของเทศบาล กล่าวคือ ได้กำหนดให้เทศบาล มีหน้าที่ โดยเฉพาะใน *(8) บำรุงรักษาศิลปะ จารีต ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น* และ *(18) การส่งเสริมการกีฬา จารีตประเพณีอันดีงามของท้องถิ่น*

ดังนั้น กระทรวงวัฒนธรรมและกรมต่างๆ ควรสร้างความเข้าใจให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ทั้งองค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด กรุงเทพมหานคร และ อื่นๆ) ได้ทำหน้าที่เป็น “พี่เลี้ยง” ที่ทำหน้าที่โอบอุ้มดูแลให้ประชาชนสามารถดำเนินงานวัฒนธรรมของตนเองได้จนประสบความสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการทำหน้าที่ตามอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละองค์กร เพื่อสร้างโอกาสส่งเสริม สนับสนุน กระตุ้น และอำนวยความสะดวกให้ประชาชนได้ดำเนินงานวัฒนธรรมในฐานะ “เจ้าของวัฒนธรรม” ได้ โดยการกำหนดนโยบาย จัดทำแผนงาน โครงการ จัดสรรงบประมาณ รวมทั้งการสนับสนุนในเรื่องอื่นๆ ด้วย เช่น บุคลากร วิชาการ อาคาร สถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ เป็นต้น

1.3 จากผลการวิจัยที่พบว่าการได้รับการส่งเสริม/สนับสนุนในการดำเนินการของสภาวัฒนธรรมจากหน่วยงาน/องค์กรต่างๆ ในพื้นที่/ท้องถิ่นเป็นปัจจัยที่สัมพันธ์กับการดำเนินงานของสภาวัฒนธรรมในเชิงปฏิฐานในระดับมาก และเมื่อพิจารณาประกอบกับบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย 2550 ที่ได้กำหนดไว้ในหมวด 5 แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ส่วนที่ 4 แนวนโยบายด้านศาสนา สังคม การสาธารณสุข การศึกษา และวัฒนธรรม มาตรา 80 ว่า *“รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านสังคม การสาธารณสุข การศึกษา และวัฒนธรรมใน (6) ส่งเสริมและสนับสนุนความรู้รักสามัคคีและการเรียนรู้ ปลูกจิตสำนึก และเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีของชาติ ตลอดจนค่านิยมอันดีงาม และภูมิปัญญาท้องถิ่น”* และในส่วนที่ 9 แนวนโยบายด้านวิทยาศาสตร์ ทรัพย์สินทางปัญญา และพลังงาน มาตรา 86 ว่า *“รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านวิทยาศาสตร์ ทรัพย์สินทางปัญญา และพลังงาน ใน (2) ส่งเสริมการประดิษฐ์ หรือการค้นคิดเพื่อให้เกิดความรู้ใหม่*

รักษา และพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมทั้งให้ความคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา” ดังนั้น กระทรวงวัฒนธรรมและกรมต่างๆ ควรสร้างความเข้าใจให้กับหน่วยงานภาครัฐ (โดยเฉพาะกระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานต่างๆ) เพื่อทำหน้าที่เป็น “พี่เลี้ยง” ร่วมกับองค์กรพัฒนาเอกชน องค์กรธุรกิจเอกชน สื่อสารมวลชน และอื่นๆ เพื่อร่วมกันทำหน้าที่โอบอุ้มดูแลประคับประคองให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ทำหน้าที่โอบอุ้มดูแลประชาชน ให้สามารถดำเนินงานวัฒนธรรมของตนเองได้จนประสบความสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการทำหน้าที่ในการสร้างโอกาส ส่งเสริม สนับสนุน กระตุ้น และอำนวยความสะดวกให้ทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชนได้ดำเนินงานวัฒนธรรมในฐานะ “เจ้าของวัฒนธรรม” ได้ โดยการกำหนดนโยบาย จัดทำแผนงานโครงการ และจัดสรรงบประมาณ ตามความเหมาะสม

1.4 จากผลการวิจัยที่พบว่า 1) คณะกรรมการบริหารสภาวัฒนธรรมเป็นปัจจัยที่สัมพันธ์กับการดำเนินงานของสภาวัฒนธรรมในเชิงปฏิฐานในระดับปานกลาง 2) การดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของสภาวัฒนธรรมเป็นปัจจัยที่สัมพันธ์กับการดำเนินงานของสภาวัฒนธรรมในเชิงปฏิฐานในระดับมาก และ 3) การพัฒนาสภาวัฒนธรรมเป็นปัจจัยที่สัมพันธ์กับการดำเนินงานของสภาวัฒนธรรมในเชิงปฏิฐานในระดับมาก ดังนั้น กระทรวงวัฒนธรรมและกรมต่างๆ ควรสร้างกระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติกิจกรรมทางวัฒนธรรมจริง (interactive learning through action: ILTA) โดย

1.4.1 การจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่อง ควรได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมอย่างสม่ำเสมอ ทั้งที่เป็นกิจกรรมทางวัฒนธรรมของเครือข่ายภาคีสมาชิกและกิจกรรมของสภาวัฒนธรรม ทั้งกิจกรรมตามประเพณีและเทศกาลต่างๆ และกิจกรรมที่จัดดำเนินการตามแผนงานและโครงการ เพื่อให้เครือข่ายภาคีสมาชิกได้เกิดการเรียนรู้ในการดำเนินงานวัฒนธรรม จากการจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมร่วมกัน

1.4.2 การประชุม สัมมนา เสวนา และพบปะพูดคุย ควรจัดให้เครือข่ายภาคีสมาชิก และประชาชนได้มีโอกาสมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ทั้งในรูปแบบที่เป็นทางการ และไม่เป็นทางการ คือ การเสวนา พบปะ พูดคุยกันตามโอกาสที่เหมาะสม

1.4.3 การศึกษาดูงาน ควรให้เครือข่ายภาคีสมาชิกได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน โดยการศึกษาดูงานการดำเนินงานวัฒนธรรมของสภาวัฒนธรรมต่างๆ และศึกษาดูงานการดำเนินงานวัฒนธรรมภายในท้องถิ่นและจังหวัดเดียวกัน

1.4.4 การใช้สื่อและสื่อสารมวลชน ควรจัดทำสื่อของสภาวัฒนธรรม และใช้สื่อสารมวลชนของท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิทยุท้องถิ่น หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น และสื่อมวลชนท้องถิ่นรวมทั้งสื่อขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นสื่อในการสร้างความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินงานวัฒนธรรม รวมทั้งการสร้างความรู้ความเข้าใจในคุณค่า สาระ และความสำคัญของวัฒนธรรมต่างๆ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

จากการวิเคราะห์การถดถอยเพื่อสร้างสมการทำนายการดำเนินงานของสภาวัฒนธรรม ในการวิจัยครั้งนี้ พบว่ามีปัจจัยต่างๆ ที่สามารถร่วมกันทำนายการดำเนินงานของสภาวัฒนธรรมได้จำนวน 12 ปัจจัย ได้แก่ 1) การได้รับการส่งเสริม/สนับสนุนในการดำเนินการของสภาวัฒนธรรมจากหน่วยงาน/องค์กรต่างๆ ในพื้นที่/ท้องถิ่น 2) การได้รับการส่งเสริม/สนับสนุนในการดำเนินการของสภาวัฒนธรรมจากการะทรวงวัฒนธรรมและกรมต่างๆ

3) การพัฒนาสภาวัฒนธรรม 4) การดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของสภาวัฒนธรรม 5) การธรรมนูญสภาวัฒนธรรม 6) คณะกรรมการบริหารสภาวัฒนธรรม 7) การมีเครือข่ายภาคีสมาชิกสภาวัฒนธรรมที่มาจากกลุ่มอาสาสมัคร/จิตอาสา 3-4 องค์กร 8) การมีเครือข่ายภาคีสมาชิกสภาวัฒนธรรมที่มาจากองค์กรสาธารณประโยชน์ 3-4 องค์กร 9) การมีเครือข่ายภาคีสมาชิกสภาวัฒนธรรมที่มาจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 3-4 องค์กร 10) การที่ประธานสภาวัฒนธรรมมีตำแหน่งทางการเมืองในขณะดำรงตำแหน่งประธานสภาวัฒนธรรม 11) การที่ประธานสภาวัฒนธรรมเคยทำงานที่เกี่ยวข้องกับสภาวัฒนธรรมก่อนการดำรงตำแหน่งประธานสภาวัฒนธรรมและ 12) การที่ประธานสภาวัฒนธรรมมีอาชีพหลักเป็นธุรกิจ/กิจการส่วนตัว โดยสามารถร่วมกันทำนายการดำเนินงานของสภาวัฒนธรรม ได้ร้อยละ 65.3 นั้น แสดงว่ายังมีปัจจัยอื่นที่ยังสามารถร่วมกันทำนายการดำเนินงานของสภาวัฒนธรรมอีกร้อยละ 34.7 ดังนั้น ควรจะมีการวิจัยเพื่อศึกษาปัจจัยอื่นๆ นี้ ในโอกาสต่อไป เพื่อให้สามารถค้นหาปัจจัยที่สัมพันธ์และสามารถร่วมกันทำนายการดำเนินงานของสภาวัฒนธรรมได้มากยิ่งขึ้น

10. เอกสารอ้างอิง/บรรณานุกรม (References) เป็นการแสดงรายการหลักฐานต่างๆ ที่นำมาใช้ประกอบการเขียนบทความ ซึ่งการใช้รูปแบบการอ้างอิงให้ยึดถือตามเกณฑ์ที่แต่ละวารสารกำหนด ตัวอย่างเช่น

บรรณานุกรม

กาสัก เต๊ะขันหมาก. (2545). **กระบวนการพัฒนาสภาวัฒนธรรมจังหวัด (สรุปผลจากการวิจัย).** กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ.

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. (2538). **คู่มือการจัดตั้งและดำเนินงานสภาวัฒนธรรมจังหวัด.** กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

_____. (2550). **คู่มือการบริหารจัดการโครงการทางวัฒนธรรมของเครือข่ายดำเนินงานวัฒนธรรม ปีงบประมาณ 2551.** กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

_____. (2547). **คู่มือแนวทางปฏิบัติการดำเนินงานของสภาวัฒนธรรมและคู่มือวิทยากรกระบวนการ: วัฒนธรรมชุมชน.** กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).

เอกสารอ้างอิง

กาสัก เต๊ะขันหมาก และกานดา เต๊ะขันหมาก. (2558). บทเรียนการดำเนินงานสภาวัฒนธรรม: การวิเคราะห์เชิงปริมาณ. **วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์, 1(1),** 89-104.

ปองปรารถน์ สุนทรเภสัช. (2554). **การนำเสนอบทความวิชาการเพื่อการตีพิมพ์ในระดับนานาชาติ.** สืบค้น มีนาคม 15, 2558, จาก http://www.lpru.ac.th/km-rsc/wp-content/uploads/2011/10/International.pdf

วิชัย โชควิวัฒน์. (2554). **เล่าให้ลึก.** นนทบุรี: สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ.